

Stockholms kommun
registrator.utbildning@stockholm.se

Rektorn vid Askebyskolan
jan.eidman@stockholm.se

Beslut för grundskola, grundsärskola och fritidshem

efter tillsyn i Askebyskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Askebyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Askebyskolan besöktes av Skolinspektionen den 24 och 25 september 2013.

Fakta om skolan

Askebyskolan är en kommunal skola i stadsdelen Rinkeby-Kista i Stockholms kommun. Till och med vårterminen 2013 hette skolan Askeby-Rinkebyskolan, men från och med höstterminen 2013 är Askebyskolan en egen skolenhet. Askebyskolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och grund-särskola med inriktning träningsskola årskurs 1-6. På skolan finns också en mottagningsgrupp för nyanlända elever. Nästan alla elever har ett annat modersmål än svenska och det talas omkring 30 olika språk på skolan.

Vid tiden för tillsynen har Askebyskolan 347 elever inklusive elever i grund-särskolan med inriktning träningsskolan. Av dessa går 63 elever i förskoleklass. 120 elever är inskrivna på fritidshemmet. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en utbildningsledare. Rektorn tillträdde tjänsten i augusti 2013.

Den pedagogiska verksamheten på skolan är organiserad i fem arbetslag inklusive fritidshemmet och grundsärskolan. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare. Skolans ledningsgrupp utgörs av rektorn, utbildningsledaren och de fem arbetslagsledarna.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 3 läsåret 2011/2012 uppnådde 64 procent av eleverna kravnivån i samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Det är lägre än för riket där motsvarande siffra var 72 procent. För ämnet svenska som andraspråk visar Skolverkets statistik att 53 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov. Detta är högre än för riket där motsvarande siffra var 50 procent.

Av skolans egen redovisning av elevernas resultat i årskurs 3 läsåret 2011/2012 framgår att 77 procent av eleverna nådde kunskapskraven i ämnet svenska som andraspråk, 75 procent nådde kunskapskraven i ämnet matematik, 78 procent av eleverna nådde kunskapskraven i de naturorienterande ämnena och 87 procent nådde kunskapskraven de samhällsorienterande ämnena.

Den nationella statistiken för 2012/2013 är vid tiden för föreliggande beslut inte publicerad. Av skolans egen redovisning av resultaten för läsåret 2012/2013 framgår dock att 83 respektive 85 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskraven i svenska som andraspråk och matematik. 100 procent av eleverna nådde kunskapskraven i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena.

Av skolans egen redovisning av resultat på de nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 3 framgår att 89 procent av eleverna uppnådde kravnivån i samtliga delprov i matematik. För ämnet svenska som andraspråk nådde 88 procent kravnivån på samtliga delprov.

Årskurs 6

För årskurs 6 visar Skolverkets statistik för läsåret 2011/2012 att 54 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i matematik. För riket var motsvarande siffra 79 procent. I engelska nådde 83 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov, motsvarande siffra i riket var 87. I ämnet svenska som andraspråk nådde 75 procent kravnivån på samtliga delprov, vilket är högre än för riket där 54 procent av eleverna nådde kravnivån.

Skolans egen redovisning av resultat läsåret 2012/2013 på de nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 6 visar att 98 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i engelska, 91 procent i matematik och 93 procent i ämnet svenska som andraspråk.

Av skolans egen redovisning av resultaten för läsåret 2012/2013 framgår att 100 procent av eleverna i årskurs 6 nådde lägst betyget E i bild, svenska, teknik och modersmål. I övriga ämnen varierade resultaten mellan som lägst 66 procent i idrott och hälsa, och som högst 95 procent i slöjd.

Alla eleverna i grundsärskolan med inriktning träningsskolan bedöms nå målen i kursplanerna efter sina förutsättningar.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen ser vid tillsynen av Askebyskolan en verksamhet som i flera avseenden fungerar väl och ger eleverna möjlighet att nå de nationella målen. Askebyskolans rektor bedöms ha god kunskap om det inre arbetet och verkar för att utbildningen i skolan och fritidshemmet utvecklas.

Skolan behöver dock förtydliga sina rutiner när det gäller arbetet med särskilt stöd och utarbetandet av åtgärdsprogram. Skolan behöver också bli bättre på att tillgodose behovet av studiehundledning på modersmålet så att alla elever som är i behov av studiehundledning på modersmålet ges möjligheter att nå kunskapskraven. Vidare framgår av tillsynen att elever i mottagningsgruppen saknar beslut om anpassad studiegång trots att de inte får undervisning i alla ämnen.

Skolan analyserar sina resultat och rektorn uppger att faktorer som elevgruppernas sammansättning, kvalitet i undervisningen, studiero och språkutveckling påverkar skolans resultat. Resultaten i idrott påverkas av att många elever inte har uppfyllt kunskapskraven i simning.

Genom det systematiska kvalitetsarbetet under den föregående rektorns ledning har skolan identifierat ett antal prioriterade åtgärder för utveckling. Av tillsynen framgår att skolans nuvarande rektor fortsätter det påbörjade arbetet som bland annat inbegriper arbete med att stärka samarbetet mellan arbetslagen och inom ämnesgrupperna, resultatuppföljning och analys av alla verksamheter samt insatser och arbete mot kränkande behandling. Enligt rektorn ligger fokus på ordning och arbetsro för att därigenom kunna skapa goda förutsättningar för lärande.

Arbetet med trygghet och studiero är ett prioriterat område på skolan som skolledning och lärare arbetar aktivt kring. Vid besöket uppfattade Skolinspektionen också klimatet på skolan som lugnt. Enligt eleverna tar lärarna tag i situationer som uppstår och de vet var de ska vända sig när något händer. Askebyskolans plan mot kränkande behandling behöver dock utvecklas och synliggöra alla verksamheter.

Vad gäller fritidshemmet har inte annat framkommit vid tillsynen än att verksamheten stimulerar elevernas utveckling och lärande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 27 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller att eleven har andra svårigheter i sin situation på skolan anmäler det till rektor.
- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Kartlägga de nyanlända elevernas förkunskaper i olika ämnen.
- Se till att beslut fattas om åtgärdsprogram för nyanlända elever och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Utforma beslut om anpassad studiegång så att det framgår vilken bedömning av elevens kunskaper som beslutet grundas på.

Motivering

Anmälan till rektorn

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, så ska detta anmälas till rektorn.

Vid Askebyskolan har rektorn delegerat ansvaret för arbetet med särskilt stöd till utbildningsledaren. I intervjuerna framkommer att när en lärare uppmärksammar att en elev har svårigheter i skolsituationen hanteras detta i första hand inom arbetslaget. Arbetslaget gör en pedagogisk utredning av elevens svårigheter och därefter utarbetar elevens mentor tillsammans med specialpedagog ett åtgärdsprogram. Av intervju med lärare framgår att utbildningsledaren inte alltid informeras om elever som kan vara i behov av särskilt stöd innan ett åtgärdsprogram utarbetas. När det gäller åtgärder och utredningar som kräver extra resurser informeras dock alltid rektorn.

I intervju med lärare framkommer vidare att man inte har diskuterat vad som ska anses som anpassning av undervisningen och vad som är särskilt stöd. Konsekvensen av detta kan bli att åtgärdsprogram utarbetas även då stödet som ges inte är en fråga om särskilt stöd utan om en anpassning i det dagliga pedagogiska arbetet. Till exempel anges som åtgärd i åtgärdsprogram som Skolinspektionen granskat att eleven ska använda hörlurar eller sitta på avskild plats i klassrummet. Detta innebär att åtgärdsprogram utarbetas, och därmed ska kunna överklagas, även om en elev inte är i behov av särskilt stöd.

Studiehandledning på modersmålet

Enligt skolförordningen ska elever som är i behov av studiehandledning på sitt modersmål ges detta.

I intervju med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att behovet av studiehandledning på modersmålet är större än det som skolan erbjuder. Detta gäller särskilt för elever i den så kallade mottagningsgruppen. Rektor bekräftar i intervju att studiehandledning ges på de språk som i huvudsak talas på skolan. Elever som talar andra språk ges inte studiehandledning på sitt modersmål utan får studiehandledning på engelska.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

På Askebyskolan finns elever som får studiehandledning på modersmålet. Studiehandledning på modersmålet utgör särskilt stöd och ska därför dokumenteras i ett åtgärdsprogram, följas upp och utvärderas. I intervju med skolledningen och lärare och av dokumentstudier framkommer att det inte finns åtgärdsprogram utarbetade för dessa elever.

Kartläggning av nyanlända elevers förkunskaper

Av Skolverkets allmänna råd för utbildning av nyanlända elever (SKOLFS 2009:15) framgår att skolan bör kartlägga elevens kunskaper i olika ämnen beträffande begrepp, förståelse och förmåga till problemlösning. Vidare är det viktigt att skolan organiserar undervisningen utifrån varje nyanländ elevs behov och förutsättningar, att skolan utgår från elevens förmågor, intressen och starka sidor samt tar till vara elevens ämneskunskaper och utvecklar dem vidare.

Vid Askebyskolan finns en mottagningsgrupp för undervisning av nyanlända elever. Den tid en elev tillbringar i mottagningsgruppen varierar men ska enligt skolledningen helst inte överstiga ett år. Efter två veckor i mottagningsgruppen får eleven en klasstillhörighet i reguljär klass. Det är elevens ålder som avgör

vilken årskurs eleven ska tillhöra. I den reguljära klassen får eleven undervisning 60 minuter varje dag i de praktisk-estetiska ämnena och eventuellt ytterligare något ämne.

Av intervju med rektor och lärare i mottagningsgruppen framgår att kartläggning av de nyanlända elevernas kunskaper inte görs i tillräcklig utsträckning. Kartläggningen handlar i huvudsak om att ta reda på elevens skolbakgrund, någon kartläggning av var eleven befinner sig kunskapsmässigt i olika ämnena görs inte.

Undervisningen i mottagningsgruppen ägnas i huvudsak åt undervisning i svenska som andraspråk. En nyanländ elev får sin undervisning i denna grupp tills dess att den undervisande läraren bedömer att elevens språkkunskaper är tillräckliga för att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen i sin reguljära klass.

Beslut om anpassad studiegång

Enligt skollagen får ett beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i särskild undervisningsgrupp om det finns särskilda skäl. Om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) även göras. Enligt skollagen ansvarar rektorn för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. Beslut om anpassad studiegång ska innehålla skälen till varför anpassad studiegång är nödvändigt.

Skolinspektionen har tagit del av beslut om anpassad studiegång från läsåret 2012/2013 för elev som placerats i mottagningsgruppen. Av beslutet framgår bland annat att placering i gruppen möjliggör för skolan att möta elevens behov att utveckla språket. Av beslutet framgår vilka ämnen eleven får undervisning i, men motivering till varför just dessa ämnen ingår saknas. Som exempel ingår undervisning i de samhällsorienterande ämnena men inte matematik. I beslutet anges vidare att målet med den anpassade studiegången är att eleven ska ta igen de kunskapsluckor eleven har, vilka dessa är framgår emellertid inte. Vid faktakontrollen uppger rektorn att detta läsår ingen av eleverna i mottagningsgruppen har fått beslut om anpassad studiegång.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram, studiehandledning på modersmålet samt i beslut om anpassad studiegång. Stockholms kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8-9, 12 §§, 29 kap. 10 § skollagen, 20 § förvaltningslagen och 5 kap. 4 § skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Åtgärderna i planen mot kränkande behandling är inte anpassade efter varje verksamhets specifika behov och förutsättningar. Planen saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

I skollagen anges att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärder har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet bör bedrivas så att den återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet.

Askebyskolan har en plan för arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling benämnd "Askebyskolans likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2012-13". Planen gäller för förskoleklasser, grundskola, grundsärskola, fritidshem och öppen fritidsverksamhet. Planen har upprättats i samband med arbetslagens utvärderingar. Föräldrars synpunkter tas upp i föräldraråd, föräldramöten och vid utvecklingssamtal. Elever diskuterar planen i klassråd, elevråd och utvecklingssamtal. Planen innehåller arbetsgången vid kränkande behandling, åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och mål för arbetet under året. Planen återspeglar dock inte fritidshemmets eller grundsärskolans verksamheter och om det skulle finnas andra behov i dessa verksamheter. Vidare saknas i planen en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Utredningen visar att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Mot bakgrund av att skolan i övrigt bedöms bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling bedöms bristen vara mindre allvarlig. Stockholms kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rättelser och ändringar i betygskatalogen har inte daterats och signerats.

Motivering

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) framgår att rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Samtliga rättelser i betygskatalogen dateras och signeras.

Skolinspektionen har vid tillsynen av Askebyskolan tagit del av betygskatalogen för höstterminen 2012 och vårterminen 2013. Av betygskatalogen för framgår att ändringar har gjorts utan att dessa har daterats och signerats.

Mot bakgrund av att betyg i övrigt utfärdas i enlighet med författningarnas krav bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig. Stockholms kommun tilldelas därför en anmärkning.

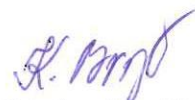
Författning

15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Susanne Smith.

På Skolinspektionens vägnar

Ulrika Palm
Beslutsfattare

Kristine Brosjö
Föredragande

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.